

MÜZİKLİ OYUN HAZIRLIK ÇALIŞMALARININ MÜZİK EĞİTİMİ ALMAYAN BİREYLERDE EZGİ TEKRARI BECERİSİNE ETKİLERİ

Harun KESKİN¹

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, müzikli oyun hazırlık sürecinin, müzik eğitimi almayan bireylerde ezgi tekrarı becerisine etkilerini inceleyerek; mesleki müzik eğitimi almayan bireylerle yapılacak şarkı öğrenme, şarkı söyleme etkinliklerinin ezgi tekrarı becerisine katkısının ortaya konmasıdır. Araştırmanın çalışma grubunu 2015-2016 eğitim/öğretim yılında Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Yaratıcı Drama Topluluğunda yer alan 28 lisans öğrencisi oluşturmuştur. Müzikli oyun olarak Haldun Taner'in "Keşanlı Ali Destanı" adlı oyun, ölçülecek müziksel becerisi parametresi olarak ise "ezgi tekrarı" becerisi belirlenmiştir. Deneysel araştırma niteliğinde, tek grup ön test-son test desenli bu çalışmada; 12 haftalık müzikli oyun hazırlık çalışmalarının ilk haftasında ve son haftasında 7 adet ezgi tekrarı sorusu 28 öğrenciye, kamerada kayıt altına alınarak uygulanmıştır. Araştırmacı ve iki alan uzmanının öntest ve son testi değerlendirmeleri neticesinde, son test lehine 17,4 puanlık bir gelişme saptanmıştır. Müzikli bir oyun hazırlığı sürecinde öğrencilerin yeni şarkılar öğrenmeleri, şarkıları bir müzik eğitimi uzmanının gözetiminde doğru ses ve doğru ritimde söylemeleri ezgi tekrarı becerisinde önemli bir gelişmeye sebep olmuştur. Bu sonuçtan yola çıkarak; müziksel becerilerin 18-22 yaş aralığındaki gençlerde geliştirilebilir olduğu; yeni şarkılar öğrenmenin ve bunları doğru ses ve ritimde öğrenmenin müzik becerisini geliştirdiği anlaşılabilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, Ezgi Tekrarı, Müzikli Oyun, Keşanlı Ali Destanı

¹ Arş.Gör., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, harunkeskin(at)mu.edu.tr

THE EFFECTS OF MUSICAL PLAYS' PREPARATORY WORK ON MELODIC REPETITION SKILL OF PEOPLE WHO DO NOT HAVE MUSIC EDUCATION

ABSTRACT

The purpose of this research is to examine the effects of musical plays' preparatory work on melodic repetition skill of people who do not have music education and to show the contribution of musical plays' preparatory works' to melodic repetition in these individuals. The study group of this research is 28 undergraduate students of Bolu Abant İzzet Baysal University, Creative Drama Community of the 2015/2016 school year. The musical play is decided to be Haldun Taner's "Keşanlı Ali Destanı" and the musical skill to be examined is decided to be "melodic repetition". In this experiment based research, the study group of 28 students were tested by being asked 7 questions each in front of a camera, in the first and the last week of the musical play's preparatory work. The researcher and two experts examined the first and the last tests and detected a development worth of 17,4 points. Learning new songs and singing those songs in the right key and rhythm in the supervision of a music education expert contributed to an important development in the students' melodic repetition skills. As a result of this work, it is clear that musical skill can be developed in the individuals between the ages of 18-22 and learning new songs in the right key and rhythm can help develop musical skill.

Keywords: Music Education, Melodic Repetition, Musical Play, Keşanlı Ali Destanı

GİRİŞ

Dünyada ve Türkiye’de müzik bir sanat dalı olarak önemli bir yere sahiptir. Eğitim kurumlarıyla, orkestralarıyla, görsel ve yazılı basınıyla, ticari hacmiyle düşünüldüğünde ise her yerdedir ve hayatın içindedir. Tüm bu etkenlere rağmen ülkemizde müzik, ilköğretim ikinci kademe ve ortaöğretimde görülen zorunlu ve seçmeli bir ders olarak düşünüldüğünde gereken ilgi ve değeri görmemektedir. “Sınav odaklı yetişen öğrencilerin sınav soruları arasında müzik dersi ile ilgili herhangi bir sorunun yer almaması, müzik dersine yönelik görüşleri olumsuz yönde etkileyen faktörlerden biri olabilir”(Toraman, 2013:5). Bir üst öğretime geçiş sınavları olan TEOG ya da YGS gibi sınavlarda müzikle ilgili bir bölümün olmaması genellikle başat sebep olarak ortaya konmaktadır. “Bu duruma ek olarak müzik eğitiminin haftada 1 saat olması sebebi ile bu kadar kısa bir zaman diliminde, müzik eğitiminin derinlemesine ele alınamayarak müzik dersi öğretim programında yer alan konuların uygulanması ve amaçlarına ulaşması açısından yeterli olmadığı düşünülmektedir”(Bulut’tan aktaran Toraman, 2013:2). Yapılan yüzlerce araştırmada sanat eğitiminin akademik başarıyı artırdığı vurgulansa da; Türkiye’de ekonomik kaygılar ve ailelerin çocuklarıyla ilgili gelecek kaygıları sonucu sınav odaklı düşünmeleri sebebiyle müzik eğitime gerekli önem verilememektedir. Oysa müziğin, bir toplumun sağlıklı bir toplum olabilmesinde etkin bir rolü olduğu bilinmektedir. “Müziğin toplumsal işlevleri, bireyler, bireyler ile toplum, toplumsal kesimler ve toplumlar arasında tanışma, anlaşma, kaynaşma, paylaşma, yaklaşma, işbirliği, birleşme ve bütünleşme sağlanmasında müziğin oynadığı rolleri kapsar”(Uçan’dan Aktaran: Türkmen, 2010:2).

Ülkemizde genç bireyler; ilk ve ortaöğretimde sınırlı sayıda ve nitelikli olarak kabul edilmesi güç oranda müzik dersi almalarının ve test kitapçıklarının içinde boğularak sınavlara hazırlanma maratonunun ardından yükseköğretime adımlarını atmaktadırlar. Bu öğrencilerin arasında müziğe karşı yeteneğinin olmadığına inanmış ya da herhangi bir çalgı çalmayı öğrenmeye başlamış ancak başaramamış, şarkı söyleme konusunda aşırı derecede çekingen bireyler olabilmektedir. Yine bu gençlerin müzikten uzak kalamadıklarına, hayatlarında müzik dinlemeye önemli bir yer ayırdıklarına ve genellikle içlerinde müzisyen olma isteğinin ya da müzisyenlere karşı besledikleri hayranlık duygularının halen canlı kaldığına rastlanmaktadır. Özellikle taşra üniversitelerinde, bu gençlere müzik yapmaya dönük pek fazla fırsat sunulmaması ise nice yetenekli gencin kendini keşfedememesine, müzik yapmanın kazandıracağı duyarlılıktan yoksun kalmalarına sebep olabilmektedir. Müziğe yeteneği olduğunu bilmeyen, müzik yapabilecek niteliklere sahip olduğunu fark edemeyen yüzbinlerce genç; yıllardır yükseköğretim kurumlarından mezun olup iş hayatına adım atmakta ve toplumun bireyleri haline gelmektedirler. Türkiye’de müziğe gereken önemin verilmemesi problemi de böylece bir sarmal niteliğinde yerini korumaktadır. Geç de olsa bu gençlerin amatör müzik eğitimi almalarını sağlamak, müziksel etkinliklerde yer almalarını sağlayacak platformlar oluşturmak yükseköğretim kurumlarının önemli görevlerinden biri olabilir.

Mesleki müzik eğitimi almayan bireylerin müzik becerilerinin ölçülmesi; bizlere genç nüfusun müziksel beceri potansiyeli hakkında bilgi verebilir. Var olan durumu tespit etmenin ardından müzikle iç içe geçecek bir sürecin sonunda, bu sürecin bireylerde müzik becerisine ne derecede etki ettiği gözlemlenebilir. Müzikle iç içe geçecek bir süreç ise çalgı

eğitimi, koro eğitimi, şan eğitimi vb. olabileceği gibi müzikli bir oyunun hazırlanması da olabilir. Müzikli bir oyun hazırlık süreci; içerisinde yeni şarkılar öğrenmeyi, şarkıları solo veya koro olarak seslendirmeyi ve belli bir ritim içinde kalarak şarkı söylemeyi barındırarak bireylere müzik yapma olanağı sunmaktadır. Müzikli oyun adından da anlaşılacağı gibi müziğin ve teatral öğelerin bir arada olduğu bir sanat dalıdır. Nutku'ya göre "Aralarında şarkılar olan bir sözlü tiyatro gösterisi"(2001:86) olarak adlandırılan Müzikli Güldürü ve "Operadan en önemli ayrılığı, dramatik aksiyonun sözlü tiyatrodaki gibi gelişmesi, operadaki yüceltilmiş ve idealleştirilmiş hareketlerin yerine, gerçekçi, inandırıcı hareketleri getirmesidir" (2001:87) diye adlandırdığı Müzikli Dram müziğin ve tiyatronun bulunduğu diğer örneklerdir.

Bu çalışmada kullanılan oyun ise Müzikli Oyun ya da Müzikli Drama olarak sınıflanan, Türk epik tiyatrosu örneklerinden biri olan Haldun Taner'in Keşanlı Ali Destanı'dır. "Haldun Taner'in Keşanlı Ali Destanı, Türk edebiyatında epik-göstermecî tarzda yazılmış ilk yerli müzikli oyundur"(Gariper, 2005:95). 1960'larda yazılıp sahneye konulmuş ve profesyonel tiyatrolarca defalarca oynanmış olan oyun; yurt dışında da ülkemizi temsil etmiş ve birçok kez sahnelenmiştir. Oyunun müzikleri bu alanda en iyi örneklerden biri olmasına rağmen; amatör bir topluluk için seslendirilebilmesi zor olarak değerlendirilmiştir. Bu sebeple oyunun müzikleri araştırmacı tarafından tekrar bestelenmiş* ve oyun yeni müziklerle oynanmıştır.

Araştırmada, müziksel becerilerden biri olarak kabul edilen ezgi tekrarı, ölçümü yapılacak parametre olarak belirlenmiştir. Mesleki müzik eğitimi almak ya da konservatuvarda tiyatro eğitimi almak isteyen bireylere, öğrenim görmek istediği eğitim kurumu tarafından müzik yetenek testleri uygulanır. Konservatuvarın tiyatro bölümü için uygulanan mülakatta temel müzik yeteneğinin ölçülmesi hedeflenmektedir. Mesleki müzik okullarında uygulanan testlerde; bireyin ses yüksekliklerini ayırt etmesi, ritmik yapıları çözümlenebilmesi, duyduğu ezgiyi tekrar edebilmesi, sesini ve çalgısını kullanarak eser yorumlayabilmesi istenmektedir. "Bu alanda en çok bilinen, kabul edilen testlerden birini Carl Seashore yapmıştır"(Gözde ve Tufan, 2012:381). "Zaman içinde geliştirilen bu yöntem, ses yüksekliği (sesin ince-kalın oluşunu sesin adıyla belirleme), ses gürlüğü, ritim, süre, ses rengi ve tonal hafıza parametrelerini içermektedir"(Efe'den Aktaran: Gözde ve Tufan, 2012:381). Ülkemizde üniversitelerin müzik öğretmenliği lisans programlarının giriş yetenek sınavlarında uygulanan müzik yetenek testlerinin birinci aşamasında, müziksel işitme-yineleme parametresi, ilgili sınavın 100 puan üzerinden ortalama %40-60'ını kapsamaktadır. Burada birinci aşama, konservatuvarların tiyatro bölümü giriş sınavlarının müzikle ilgili kısmına benzer şekilde temel müzik becerilerinin ölçüldüğü bir baraj olarak uygulanmaktadır. Dolayısıyla, ezgi tekrarı becerisinin müzik becerisinin ölçülmesinde önemli bir yeri olduğunu anlamaktayız.

Müzikli oyun sahnelemede şarkı söyleme, en önemli unsurlardan biridir. Müzikli oyun hazırlık süreci ise yeni şarkıların öğrenildiği, şarkıları doğru bir şekilde söylemenin öğretildiği bir süreçtir. Bu sürecin sonunda oyunun müziklerinin doğru ve güzel icra edilmesi için; süreç boyunca şarkıların hızlıca öğrenilmesinde oyuncuların ezgi tekrarı yoluyla şarkıları

öğrenmeleri istenir. Bu çalışmada ise; mesleki müzik eğitimi almayan bireylerde müzikli oyun hazırlığı sürecinin ezgi tekrarı becerisine etkileri anlaşılmasına çalışılmıştır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; müzikli oyun hazırlık çalışmalarının amatör tiyatro oyuncularında ezgi tekrarı becerisine etkilerinin anlaşılmasıdır.

1.2. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma genç nüfus oranı çok yüksek olan Türkiye’de; amatör müzik eğitimi için yükseköğretim kademesinin geç olmadığı ve yeni şarkılar öğrenerek müzik disiplini içinde şarkı söyleme çalışmalarının ezgi tekrarı becerisini geliştirebildiğinin anlaşılması yönünden önemlidir.

1.3. Varsayımlar

Bu çalışmada;

- Ezgi tekrarı becerisini ölçmeye dönük hazırlanan ezgi tekrarı sorularının gerekli verileri elde etmeye uygun olduğu,
- Öğrencilerin ezgi tekrarı uygulamalarında, müziksel becerilerini doğru şekilde yansıttıkları,
- Uzmanların ezgi tekrarı becerilerini değerlendirmede, puanlamaları doğru şekilde yaptıkları varsayılmaktadır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Deseni

Yapılan çalışma, yarı deneysel araştırma niteliğindedir. Araştırmanın yürütülmesinde tek grup ön test-son test desenli model kullanılmıştır. Bu araştırma modelinde “gelişigüzel seçilmiş bir gruba bağımsız değişken uygulanır. Ancak bu kez, hem deney öncesi (öntest) hem de deney sonrası (son test) ölçmeler vardır”(Karasar, 2005:96).

2.2. Katılımcılar

Araştırmaya 2015-2016 öğretim yılında Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Drama Topluluğu üyelerinden, müzik eğitimi almayan ve çalışmada gönüllü olarak yer alan 28 lisans düzeyinde öğrenci katılmıştır.

Tablo 1	<i>Çalışma Grubu</i>			
	Değişken	Alt Grup	f	Yüzde(%)
Cinsiyet	Erkek		14	50,0
	Kadın		14	50,0
AİBÜ Drama Topluluğunda Yer Alma Süresi	1. sene		18	64,3
	2. sene		5	17,9
	3. sene		3	10,7
	4. sene		2	7,1
Müzikli Oyun Tecrübesi	Var		4	14,3
	Yok		24	85,7

Yukarıdaki tablo incelendiğinde; katılımcıların yarısının erkek, yarısının kadın öğrencilerden oluştuğu görülmektedir. Bu öğrencilerin %64'ünün ilk defa bu tiyatro topluluğunda görev aldığı ve 28 öğrenciden 24'ünün (%85,7) müzikli oyun tecrübesinin olmadığı görülmektedir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Oyuncuların ezgi tekrarı becerilerinin ölçülebilmesine veri toplama aracı olarak kullanılmak üzere, araştırmacı tarafından; 5'i ikişer ölçüden oluşan, 2'si dörder ölçüden oluşan 7 adet ezgi tekrarı sorusu hazırlanmıştır. Veri toplama aracının geçerlik çalışması için sorular, üç alan uzmanının onayına sunulmuş ve bu uzmanların değerlendirmeleri sonucu veri toplama aracı nihai forma dönüştürülmüştür. 12 hafta süren müzikli oyun hazırlık aşamasının ilk haftasında, araştırmacı tarafından, kamera kaydı altında ön test uygulanmıştır. Ezgiler piyano ile önce 1. ölçü, sonra 2. ölçü ve ardından 2 ölçünün birleştirilerek; 4 ölçülük sorular için ise önce ilk 2 ölçü, sonra 3 ve 4. Ölçü ve ardından 4 ölçünün birleştirilerek çalınması yoluyla öğrenciye duyurulmuştur. Her çalınan ölçünün ya da bölümün ardından, öğrenciden “na” hecesi ya da kendisini daha rahat hissedebileceği başka bir hece ile ezgi tekrarı yapması istenmiştir. 12 haftalık oyun hazırlık ve oyun müziklerinin çalışılması sürecinin ardından 28 öğrenciye/oyuncuya aynı sorular yine kamera kaydı altında, yine aynı izlek izlenerek uygulanmıştır. Değerlendirmenin standart olabilmesi için araştırmacı tarafından değerlendirme tablosu oluşturulmuş; tablonun uygunluğu 3 alan uzmanının değerlendirilmesine sunulmuş ve onay alınmıştır. Ortalama 4'er dakikadan oluşan, yaklaşık 4 saat süren 56 video, araştırmacı ve 2 alan uzmanı tarafından, birbirlerinden ayrı zamanlarda ve bağımsız olarak değerlendirilmiştir.

2.3.1. Müzikli Oyun Hazırlık Süreci

Keşanlı Ali Destanı adlı müzikli güldürünün orijinal müziklerinin, AİBÜ Yaratıcı Drama Topluluğu gibi amatör bir drama topluluğunca seslendirilmesinin olanaklı olmayacağı düşüncesi, araştırmacıyı, daha önce de oyun müzikleri besteleme deneyiminin olması sebebi ile bu oyun için yeni müzikler bestelemesi yoluna itmiştir. Yeni müziklerin bestelenmesiyle çalışmalar başlamıştır. Yapılan besteler piyano ile çalınıp söylenerek ses kaydı yapılmış ve drama topluluğu üyelerine gönderilmiştir. Oyunculardan/üyelerden bu ses kayıtlarını dikkatle dinlemeleri ve boş zamanlarında şarkıları söylemeye çalışmaları istenmiştir. Her hafta, piyanolu ve büyük bir derslikte toplam 2 saatlik çalışmalarda önce ses açma egzersizleri yapılmış ve sonrasında şarkılar bireysel olarak ve toplu olarak söylenmiştir. Zaman zaman hece hece, kelime kelime çalışılarak ezgilerdeki iniş çıkışlar, ritmik yapılar ayrıntılı çalışılmıştır.

2.4. Veri Analizi

Yapılan çalışmada çalışma grubunun almış olduğu puanlara ilişkin ilk olarak betimsel istatistikler gerçekleştirilmiş ve puanların aritmetik ortalama, medyan ve standart sapmaları hesaplanmıştır. Betimsel istatistikler incelenerek grubun genel durumu hakkında bilgi sağlanmıştır. Ön ve son test puanları normal dağılmadığı Kolmogrov, Shapiro Wilk's testi ile belirlenmiş; ardından bu iki test puanları arasında karşılaştırma yapmak için non parametrik testlerden Wilcoxon İşaretili Sıralar testi yapılmıştır. Çalışma grubundaki kişi sayısının 30'un altında olduğu durumlarda non parametrik testlerin tercih edilmesi önerilmektedir (Büyüköztürk, 2012). Ayrıca non parametrik testler tercih edildiğinden ön ve son test puanları arasındaki farklılıklar medyan kullanılarak yorumlanmıştır. Yapılan analizlerin gerçekleştirilmesi için SPSS 15.00 paket programı kullanılmıştır.

3. BULGULAR ve YORUMLAR

3.1. Öntest-Sontest Genel Sonuçları

Puan	Öntest-Sontest Sonuçları			
	N	\bar{X}	Medyan	S
Ö1	28	58,207	56,450	16,055
Ö2	28	56,789	59,650	17,323
Ö3	28	62,053	58,450	18,118
Ö4	28	34,085	28,300	23,478
Ö5	28	55,732	53,800	19,391
Ö6	28	60,142	64,200	20,731
Ö7	28	51,703	50,050	19,762
TOPLAMÖN	28	54,892	55,650	17,056
S1	28	68,521	68,600	14,269
S2	28	70,225	75,150	18,454
S3	28	81,085	81,850	15,495
S4	28	53,732	53,450	23,141
S5	28	69,525	71,150	18,537
S6	28	73,403	78,550	19,431
S7	28	68,753	73,700	20,329
TOPLAM SON	28	69,214	73,050	16,425

Tablo 2 incelendiğinde, ön testlerde en düşük ortalama değer Ö4'te olduğu ve en yüksek ortalama değer Ö6'da olduğu görülmektedir. Son testlerde ise, en düşük değer S4'te olduğu ve en yüksek değer S3'te olduğu görülmektedir. Burada, drama topluluğu üyelerinin öntestte, ezgi tekrarı yapmakta en çok zorlandıkları sorunun 4. Ezgi tekrarı sorusu olduğu, ezgi tekrarı yapmakta en başarılı oldukları sorunun ise 6. Ezgi tekrarı sorusu olduğu anlaşılmaktadır. Müzikli oyun hazırlık aşaması olan 3 aylık süreç sonunda yapılan sontestte ise, en yüksek ortalama sorunun 3. Ezgi tekrarı sorusu olduğu ve en düşük ortalama sorunun ise yine 4. Ezgi tekrarı sorusu olduğu görülmektedir.

3.2. Ezgi Tekrarı Sorularının Öntest-Sontest Sonuçları Yönünden Ayrıntılı İncelenmesi, Ulaşılan Bulgular ve Yorumlar

1. Ezgi Tekrarı Sorusu

1. Ezgi Tekrarı Sorusu, ses aralığı bir tam 4'lüden oluşan, basit ölçü grubuna giren tonal bir ezgidir. Ezgi üçleme ve dördlük değerlerden oluşmaktadır. Birinci soru için öntest ve sontest analizlerine ilişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar testi sonuçları Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3 1. Soru Öntest ve Sontest Karşılaştırmaları

Puan		N	Sıra ortalamaları	Sıra toplamları	Z	p
son1- ön1	Negatif sıra	7	7,860	55,000	-3,370	0,001*
	Pozitif sıra	21	16,710	351,000		
	Eşit	0				

*p<0,05

Tablo 3'e göre öğrencilerin 1. Ezgi Tekrarı Sorusu için öntest ve sontest puanları incelendiğinde, 21 öğrencinin sontest puanlarının öntest puanlarına göre yüksek; 7 öğrencinin ise düşük olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin ön test (medyan = 56,450) ve son test (68,600) puanları medyanları arasında, son test lehine 12,15 puanlık bir fark olduğu görülmektedir. Bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir, $Z = -3,370$; $p < 0,05$. Bu sonuçlara bağlı olarak ön test ile son test arasında yapılan müzikli oyun hazırlık çalışmalarının öğrencilerin ezgi tekrarı becerilerine olumlu yönde bir etkisi olduğu söylenebilir.

2. Ezgi Tekrarı Sorusu

2. Ezgi Tekrarı Sorusu, ses aralığı bir tam 5'li'den oluşan, üçerli birleşik ölçüler grubuna giren tonal bir ezgidir. Ezgi sekizlik, onaltılık, noktalı sekizlik-onaltılık ve dörtlük değerlerden oluşmaktadır. İkinci ezgi tekrarı sorusu için öntest ve sontest analizlerine ilişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4 2. Soru Öntest ve Sontest Karşılaştırmaları

Puan	N	Sıra ortalamaları	Sıra toplamaları	Z	p	
son1- ön1	Negatif sıra	4	3,130	12,500	-4,338	0,000*
	Pozitif sıra	24	16,400	393,500		
	Eşit	0				

*p<0,05

Tablo 4'e göre öğrencilerin 2. Ezgi Tekrarı Sorusu için öntest ve sontest puanları incelendiğinde, 24 öğrencinin sontest puanlarının öntest puanlarına göre yüksek; 4 öğrencinin ise düşük olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin ön test (medyan = 59,650) ve son test (75,150) puanları medyanları arasında, son test lehine 15,50 puanlık bir fark olduğu görülmektedir. Bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir: Z= -4,338; p<0,05. Bu sonuçlara bağlı olarak ön test ile son test arasında yapılan müzikli oyun hazırlık çalışmalarının öğrencilerin ezgi tekrarı becerilerine olumlu yönde bir etkisi olduğu söylenebilir.

3. Ezgi Tekrarı Sorusu

3. Ezgi Tekrarı Sorusu, ses aralığı küçük 6'lı'dan oluşan, basit ölçüler grubuna giren tonal bir ezgidir. Ezgi sekizlik, onaltılık ve dörtlük değerlerden oluşmaktadır. Üçüncü ezgi tekrarı sorusu için öntest ve sontest analizlerine ilişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5 3. Soru Öntest ve Sontest Karşılaştırmaları

Puan	N	Sıra ortalamaları	Sıra toplamları	Z	p	
son1- ön1	Negatif sıra	2	7,000	14,000	-4,304	0,000*
	Pozitif sıra	26	15,080	392,000		
	Eşit	0				

*p<0,05

Tablo 5'e göre öğrencilerin 3. Ezgi Tekrarı Sorusu için öntest ve sontest puanları incelendiğinde, 26 öğrencinin sontest puanlarının öntest puanlarına göre yüksek; 2 öğrencinin ise düşük olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin ön test (medyan = 58,450) ve son test (81,850) puanları medyanları arasında, son test lehine 23,40 puanlık bir fark olduğu görülmektedir. Bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir: $Z = -4,304$; $p < 0,05$. Bu sonuçlara bağlı olarak ön test ile son test arasında yapılan müzikli oyun hazırlık çalışmalarının öğrencilerin ezgi tekrarı becerilerine olumlu yönde bir etkisi olduğu söylenebilir.

4. Ezgi Tekrarı Sorusu

5. Ezgi Tekrarı Sorusu, ses aralığı 1 oktavdan oluşan, basit ölçüler grubuna giren tonal bir ezgidir. Ezgi sekizlik, onaltılık ve dördlük değerlerden oluşmaktadır. Bu ezgide senkoplardan oluşan tartımsal bir yapı kullanılmıştır. Üçüncü ezgi tekrarı sorusu için öntest ve sontest analizlerine ilişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 6 4. Soru Öntest ve Sontest Karşılaştırmaları

Puan	N	Sıra ortalamaları	Sıra toplamları	Z	p	
son1- ön1	Negatif sıra	2	3,250	6,500	-4,386	0,000*
	Pozitif sıra	25	14,860	371,500		
	Eşit	1				

*p<0,05

Tablo 6'ya göre öğrencilerin 4. Ezgi Tekrarı Sorusu için öntest ve sontest puanları incelendiğinde, 25 öğrencinin sontest puanlarının öntest puanlarına göre yüksek; 2 öğrencinin düşük, 1 öğrencinin ise eşit olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin ön test (medyan = 28,300) ve son test (53,450) puanları medyanları arasında, son test lehine 25,15 puanlık bir fark olduğu görülmektedir. Bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir: $Z = -4,386$; $p < 0,05$. 7 ezgi tekrarı sorusu içinde, öntest sontest lehine puanlarda en yüksek puan bu soruya aittir. Bu sonuçlara bağlı olarak ön test ile son test arasında yapılan müzikli oyun hazırlık çalışmalarının öğrencilerin ezgi tekrarı becerilerine olumlu yönde bir etkisi olduğu söylenebilir.

5. Ezgi Tekrarı Sorusu

5. Ezgi Tekrarı Sorusu, ses aralığı bir tam 4'lüden oluşan, karma birleşik ölçüler grubuna giren makamsal bir ezgidir. Ezgi sekizlik ve dördlük değerlerden oluşmaktadır. Üçüncü ezgi tekrarı sorusu için öntest ve sontest analizlerine ilişkin Wilcoxon İşaretili Sıralar Testi sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 7 5. Soru Öntest ve Sontest Karşılaştırmaları

Puan	N	Sıra ortalamaları	Sıra toplamları	Z	p	
son1- ön1	Negatif sıra	5	6,800	34,000	-3,849	0,000*
	Pozitif sıra	23	16,170	372,000		
	Eşit	0				

*p<0,05

Tablo 7'ye göre öğrencilerin 5. Ezgi Tekrarı Sorusu için öntest ve sontest puanları incelendiğinde, 23 öğrencinin sontest puanlarının öntest puanlarına göre yüksek; 3 öğrencinin ise düşük olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin ön test (medyan = 53,800) ve son test (71,150) puanları medyanları arasında, son test lehine 17,35 puanlık bir fark olduğu

görülmektedir. Bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir: $Z = -3,849$; $p < 0,05$. Bu sonuçlara bağlı olarak ön test ile son test arasında yapılan müzikli oyun hazırlık çalışmalarının öğrencilerin ezgi tekrarı becerilerine olumlu yönde bir etkisi olduğu söylenebilir.

6. Ezgi Tekrarı Sorusu

6. Ezgi Tekrarı Sorusu, ses aralığı bir tam 5'liden oluşan, karma birleşik ölçüler grubuna giren makamsal bir ezgidir. Ezgi sekizlik ve dördüklük değerlerden oluşmaktadır. Üçüncü ezgi tekrarı sorusu için öntest ve sontest analizlerine ilişkin Wilcoxon İşaretili Sıralar Testi sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 8 6. Soru Öntest ve Sontest Karşılaştırmaları

Puan	N	Sıra ortalamaları	Sıra toplamları	Z	p	
son1- ön1	Negatif sıra	3	7,670	23,000	-4,099	0,000*
	Pozitif sıra	25	15,320	383,000		
	Eşit	0				

* $p < 0,05$

Tablo 8'e göre öğrencilerin 5. Ezgi Tekrarı Sorusu için öntest ve sontest puanları incelendiğinde, 25 öğrencinin sontest puanlarının öntest puanlarına göre yüksek; 3 öğrencinin ise düşük olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin ön test (medyan = 64,200) ve son test (78,550) puanları medyanları arasında, son test lehine 14,35 puanlık bir fark olduğu görülmektedir. Bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir: $Z = -4,099$; $p < 0,05$. Bu sonuçlara bağlı olarak ön test ile son test arasında yapılan müzikli oyun hazırlık çalışmalarının öğrencilerin ezgi tekrarı becerilerine olumlu yönde bir etkisi olduğu söylenebilir.

7. Ezgi Tekrarı Sorusu

7. Ezgi Tekrarı Sorusu, ses aralığı bir oktavdan oluşan, karma birleşik ölçüler grubuna giren makamsal bir ezgidir. Ezgi sekizlik ve dördlük ve noktalı dördlük değerlerden oluşmaktadır. Üçüncü ezgi tekrarı sorusu için öntest ve sontest analizlerine ilişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 9 7. Soru Öntest ve Sontest Karşılaştırmaları

Puan	N	Sıra ortalamaları	Sıra toplamları	Z	p	
son1- ön1	Negatif sıra	2	7,000	14,000	-4,304	0,000*
	Pozitif sıra	26	15,080	392,000		
	Eşit	0				

*p<0,05

Tablo 9'a göre öğrencilerin 5. Ezgi Tekrarı Sorusu için öntest ve sontest puanları incelendiğinde, 26 öğrencinin sontest puanlarının öntest puanlarına göre yüksek; 2 öğrencinin ise düşük olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin ön test (medyan = 50,050) ve son test (73,700) puanları medyanları arasında, son test lehine 23,65 puanlık bir fark olduğu görülmektedir. Bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir: $Z = -4,304$; $p < 0,05$. Bu sonuçlara bağlı olarak ön test ile son test arasında yapılan müzikli oyun hazırlık çalışmalarının öğrencilerin ezgi tekrarı becerilerine olumlu yönde bir etkisi olduğu söylenebilir.

Genel Ortalamalar Karşılaştırması

Tablo 10 Öntest ve Sontest Karşılaştırmaları

Puan	N	Sıra ortalamaları	Sıra toplamları	Z	p	
son1- ön1	Negatif sıra	1	3,000	3,000	-4,554	0,000*
	Pozitif sıra	27	14,930	403,000		
	Eşit	0				

*p<0,05

Tablo 9'a göre öğrencilerin Ezgi Tekrarı Sorularının genel ortalamalı öntest ve sontest puanları incelendiğinde, 27 öğrencinin sontest puanlarının öntest puanlarına göre yüksek; 1 öğrencinin ise düşük olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin ön test (medyan = 55,650) ve son test (73,050) puanları medyanları arasında, son test lehine 17,40 puanlık bir fark olduğu görülmektedir. Bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir: $Z = -4,554$; $p < 0,05$. Bu sonuçlara bağlı olarak ön test ile son test arasında yapılan müzikli oyun hazırlık çalışmalarının öğrencilerin ezgi tekrarı becerilerine olumlu yönde bir etkisi olduğu söylenebilir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Müzikli oyun hazırlıklarının amatör oyunculara ezgi tekrarı becerisine etkilerini ortaya koymak amacıyla; ezgi tekrarı becerisini ölçmeye dönük hazırlanan 7 adet ezgi tekrarı sorusu ve 2 alan uzmanı ile araştırmacının yaptığı ezgi tekrarı değerlendirmeleri neticesinde varılan sonuçlar şunlardır;

1. Abant İzzet Baysal Üniversitesinde öğrenim gören 28 lisans öğrencisiyle, 12 haftalık müzikli oyun hazırlık çalışmalarında yapılan şarkı öğrenme ve söyleme çalışmalarıyla; amatör oyunculara, müzikli oyun hazırlık süreci sonunda ezgi tekrarı becerisinin geliştiği görülmüştür.
2. Oyuncuların öntest ve sontest sonuçları incelendiğinde en yüksek oranda gelişme gösterdikleri ezgi tekrarı sorularının 3, 4 ve 7. sorular olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sonuca göre; müzikli oyun hazırlıkları süreci sonunda öğrencilerin, tam beşliden daha büyük aralıklarda oluşturulmuş ezgi tekrarı sorularına verdikleri yanıtlarda daha fazla gelişim gösterdiklerini anlamaktayız.
3. İlköğretim ve ortaöğretimin ardından yükseköğretimde öğrenim gören gençlerde, müziği yaptırarak dolaylı bir müzik eğitimi vermek yoluyla müzik becerisinde gelişme sağlanmıştır. Bu sonuçtan yola çıkarak müzik eğitimi için hiçbir kademede geç kalınmış olmadığı anlaşılmaktadır.
4. Elde edilen sonuçlar ve bu sonuçların elde edilmesinde uygulanan yöntemler düşünüldüğünde, çağdaş müzik eğitimi yaklaşımlarından yaparak-yaşayarak öğrenmenin etkin bir eğitim yaklaşımı olduğu sonucu görülmektedir.

4.1. Öneriler

Bu araştırmanın sonucuna bakılarak aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir;

1. Bir müzik eğitimcisinin mesleki anlamdaki başat görevi, yükümlü olduğu dersleri yürütmek ve alanıyla ilgili diğer sorumluluklarını yerine getirmektir. Ancak mesleki müzik eğitimi veren kurumlarımızda çalışan müzik eğitimcilerinin, mesleki müzik eğitimi almayan öğrencilerin ya da bireylerin yer alacağı müzik faaliyetlerinde görev almalarının; bu öğrencilere müziği sevdirmek, müzik disiplinini kazandırmak, müzik yoluyla kişiliklerinin gelişimine katkıda bulunmak gibi faydalar sağlayacağı gözlemlenmiştir. Yükseköğretim kurumlarında faaliyet gösteren öğrenci toplulukları ile bu bağlamda dayanışma içinde çalışılabilir.

2. Tiyatro müziği bestelemek, müzikli tiyatro oyunu hazırlık çalışmalarını yürütmek, tiyatro müziğini sahnede oyunculara çalgıyla eşliklemek; müzik eğitimcisinin bu alanı tanımasına, bestecilik yönüne katkıda bulunmasına, mesleki müzik eğitimi almayan bireylerin müzikal yönlerini keşfetmesine katkıda bulunacaktır. Müzik eğitimcilerinin, bireysel çalgı dersi vermek, çeşitli korolar çalıştırmak yanında bu tip faaliyetlerin içinde bulunmaları; ülkemizin, müzik duyarlılığı yüksek vatandaşlardan oluşan bir topluma sahip olabilmesi bakımından fayda sağlayabilir.

3. Müzik eğitiminde erken yaşta öğrenim görmeye başlamak büyük bir öneme sahiptir ancak; ilerleyen yaşlarda müzik eğitimi için geç kalındığını düşünmek çok doğru bir yaklaşım değildir. Müziksel beceri bakımından her yaşta ilerleme kaydedilebilir.

4. İlk ve orta öğretimde müzik derslerinde yeni şarkıların öğretilmesinin ve şarkıların doğru söylenmesi için “ısrarla ve sabırla” gerekli çalışmaların yapılmasının öğrencilerde müziksel becerinin gelişmesini sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışmada müzikli oyun hazırlık sürecinin en başlarında doğru tonda şarkı söyleyemediği halde ilerleyen haftalarda tonda şarkı söyleyebilen öğrenciler tespit edilmiştir. Bu öğrencilerin ilk tespitlerde yeteneksiz oldukları düşünülüp kendilerine şarkı söyleme görevleri verilmemiş olsaydı; belki de yaşamlarının geri kalanında yetenekli olmadıklarını düşünüp, asla şarkı söylemeyeceklerdi. Müzik öğretmenlerinin öğrencilerine bu yönde yaklaşımları önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Nutku, Ö. (2001). DRAM SANATI Tiyatroya Giriş, İstanbul: Kabalcı Yayınevi. s: 86, 87,
- Gariper, C. (2005). Haldun Taner'in Keşanlı Ali Destanı Üzerine Bir İnceleme, İlmî Araştırmalar Dergisi Sayı:20. İstanbul: Gökküre Yayınevi. s: 95
- Yüksel, G.C., Tufan, S. (2012). Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Özel Yetenek Sınavını Kazanan Öğrencilerin Ezgi İşitme ve Ritim İşitme Boyutu Başarı Düzeylerinin İncelenmesi. İdil Dergisi, Cilt 1 Sayı 5. s: 381
- Karasar, N. (2005) Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım S:97
- Toraman, M. (2013). Müzik Öğretmenlerinin İlköğretim Programında Yer Alan Müzik Dersine Yönelik Görüşleri Üzerine Nitel Bir Araştırma. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı, s: 2-5
- Türkmen, U. (2010). Çocuğun Bireysel Toplumsal ve Kültürel Gelişiminde Amatör Müzik Eğitiminin Yeri, Problemleri ve Çözüm Önerileri. İlköğretim Online 9 (2014): 960-970 <<http://dergipark.gov.tr/ilkonline/issue/8594/106887>>